

IN DEZE BOERDERIJ & WATER

- GEEF UW MENING OVER WATERSCHAP NOORDERZIJLVEST
- BIJeenKOMST DELTAPLAN AGRARISCH WATERBEHEER
- ONDERZOEK NAAR ERFAFSPOELING
- ONDERHOUD EN BEHEER REGIONALE KERINGEN
- MEER CONTROLE OP VASTE MESTOSLAGEN
- GEBIEDSGERICHT TOEZICHTHOUDEN KRIJGT VERVOLG
- ECOLOGISCH SLOOTSCHONEN

GEEF UW MENING OVER WATERSCHAP NOORDERZIJLVEST

Bij Waterschap Noorderzijlvest vinden we het belangrijk om te weten wat u van onze dienstverlening vindt. We willen graag weten of u tevreden bent met de manier waarop we bereikbaar zijn, wat uw mening is over de informatievoorziening, en op welke manier we u nog beter kunnen bereiken.

Doel van het onderzoek

Ook in 2017 en 2020 hebben we al onderzoek gedaan naar onze dienstverlening. Dit onderzoek is een vervolg op die eerdere onderzoeken. De feedback die agrariërs eerder gaven, hebben we gebruikt om onze dienstverlening en informatievoorziening te verbeteren. Door de vragenlijst in te vullen, krijgen we inzicht in welke verbeteringen succesvol waren en welke acties we nog moeten uitvoeren of aanpassen om u beter van dienst te zijn.

Hoe kunt u deelnemen?

Het onderzoek bestaat uit een vragenlijst, en u kunt slechts één keer deelnemen. Deelname is volledig vrijwillig. U kunt de vragenlijst invullen via de onderstaande website (voor agrariërs) of door de QR-code te scannen. Wilt u de vragenlijst vóór 1 juni 2024 invullen?

Water for Life

We waarderen het zeer dat u ons wilt helpen onze dienstverlening te verbeteren. Bedankt daarvoor. Als blijkt van waardering doneren we voor elke ingevulde vragenlijst een euro aan Water for Life, een stichting die zich inzet voor schoon drinkwater voor mensen in lage-inkomenslanden.

Het onderzoek vindt u op: www.onderzoek-noorderzijlvest.nl of scan de QR-code

BIJeenkomst DELTAPLAN AGRARISCH WATERBEHEER

Van links naar rechts: Sjoerd van der Meulen, Peter Raatjes, Marion Meijer en Martijn Neijenhuis.

Op 25 januari vonden agrariërs uit het gebied de Kop van Drenthe hun weg naar een informatiebijeenkomst over het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), een initiatief van LTO Noord. Locatie was Café Hingstman in Zeijen. In het DAW werken wij als waterschap samen met LTO Noord aan schonere en voldoende water en een betere bodem.

Marion Meijer, beleidsadviseur waterkwaliteit en landbouw bij Waterschap Noorderzijlvest, trapte de avond af en presenteerde de belangrijkste resultaten van het onderzoek Aanpak Kop van Drenthe. Ook vertelde zij hoe het ervoor staat met de waterkwaliteit in het gebied.

Ecologie is aandachtspunt

Onder aan de streep doet de Kop van Drenthe het op het gebied van waterkwaliteit redelijk goed. Aandachtspunt is voornamelijk de ecologie in het water. Een gezonde veerkrachtige bodem, minder uitspoeling van nutriënten, meer gebiedseigen water en herinrichting van de beken kunnen hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

Boermarke Zeijen

De avond werd vervolgd door een toelichting van Peter Raatjes van RMA Company. Raatjes heeft op initiatief van de Boermarke Zeijen een eigen netwerk van sensoren opgezet, om een gedetailleerder beeld te krijgen van de grondwaterpeilen. De metingen gebeuren in goede afstemming met het waterschap. Opvallend in het gebied is dat het zuidelijk deel te nat en het noordelijk deel van de Kop van Drenthe te droog is.

Subsidiemogelijkheden

Martijn Neijenhuis van DAW informeerde de aanwezigen over een subsidieproject voor vermindering van erf- en percelemissie en een subsidiemogelijkheid voor verbetering van zoetwaterbeschikbaarheid. De recente openstelling van de drie Noordelijke provincies voor verduurzamingsmaatregelen van de landbouw biedt daarnaast ook kansen voor een gebundelde aanvraag. Het DAW-supportteam zal agrariërs in het gebied ondersteunen bij het zoeken naar financiering voor hun plannen om aan de slag te gaan met bodem en water.

BedrijfsBodemWaterPlan van LTO Noord

De avond werd afgesloten met een presentatie door Sjoerd van der Meulen van LTO Noord. Hij liet zien hoe je als agrariër met een BedrijfsBodemWaterPlan (BBWP) meer inzicht krijgt in de bodem- en waterkwaliteit van je percelen. Door keuzes te maken in verschillende investeringen en beheer kun je als agrariër bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit- en kwantiteit. Maar bijvoorbeeld ook aan een hoge(re) benutting van nutriënten.

ONDERZOEK NAAR ERFAFSPOELING

Vervuild erfafspoelwater kan in de sloot leiden tot gebrek aan zuurstof en zwart water. Om te bepalen hoe groot de belasting is van vervuilende stoffen in dit erfafspoelwater is in het verleden een onderzoek uitgevoerd. De cijfers uit dit onderzoek zijn gebruikt om de totale belasting van erfafspoeling in Nederland te bepalen. Momenteel loopt er een nieuw onderzoek om de cijfers te verbeteren en te actualiseren.

Het project Monitoring Erfafspoeling wordt uitgevoerd door Broos Water, CEW en Hogeschool Van Hall Larenstein, en wordt begeleid door de Werkgroep Erfemissie Veehouderij. In deze werkgroep zijn, naast waterschappen, Rijkswaterstaat en Deltares, ook LTO Nederland en de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) vertegenwoordigd.

'Gidsparameter'

Om tot een betaalbare methode te komen die een zo goed mogelijk beeld geeft van de erfemissie in Nederland, is het project in fasen opgedeeld. In de eerste fase is gezocht naar een zogenaamde 'gidsparameter', die kenmerkend is voor erfafspoeling én die met online apparatuur te meten is. Het blijkt dat UV-absorptie bij een bepaalde golflengte een sterk verband heeft met kenmerkende parameters die in erfafspoelwater zitten: stikstof, fosfor, biologisch en chemisch zuurstofverbruik (CZV/BZV). Voor UV-absorptie is bovendien online meetapparatuur verkrijgbaar in de vorm van sensoren.

Sensoren

In het eerste deel van de tweede fase zijn de twee sensoren op één locatie in een meetopstelling uitgetest. Hierbij is veel praktijkervaring opgedaan over onder meer het onderhoud van de apparatuur. Ook is gekeken naar de onderlinge communicatie tussen onderdelen van verschillende leveranciers in de meetkast. Ten slotte is onderzocht hoe een goede relatie tussen neerslag en debiet van het afspoelende water is vast te stellen.

Kwaliteit erfafspoelwater

In het tweede deel van de praktijkfase zal er op meerdere locaties gemeten worden met een automatische meetopstelling. Zo kan de ordegrootte en variatie in de vuilvracht, die via erfafspoeling het oppervlaktewater bereikt, beter in kaart worden gebracht.

Het streven is om, in een periode van circa 1,5 tot 2 jaar, afwisselend bij een aantal verschillende melkveebedrijven te meten. Het gaat dan steeds om een periode van enkele maanden. De metingen zullen leiden tot beter onderbouwde cijfers van de belasting van erfafspoeling uit veehouderijen.

ONDERHOUD EN BEHEER REGIONALE KERINGEN

Onderhouden van dijken en kades is noodzakelijk. Alleen dan blijven ze sterk genoeg om water tegen te houden. Waterschap Noorderzijlvest toetst elke zes jaar of de dijken en kades nog sterk genoeg zijn en voldoen aan de landelijke veiligheidsnormen. Zo weten we tijdig welke keringen en kades we in de toekomst moeten verbeteren.

Als Waterschap Noorderzijlvest zijn we verantwoordelijk voor de 70 kilometer lange zeedijk tussen Lauwersoog en Delfzijl. En ook in de rest van ons werkgebied liggen veel rivieren, maren, sloten en kanalen. Langs al dat water ligt 450 kilometer aan regionale keringen en kades.

Verschillende eigenaren

Veel van de regionale keringen in ons gebied zijn eigendom van particulieren, agrariërs of landschapsbeheerders. Deze keringen moeten voorzien zijn van een erosiebestendige zode, zodat ze sterk genoeg blijven om water tegen te houden. Eigenaren moeten er daarom voor zorgen dat op deze keringen geen gebouwen, schuttingen, bomen en struiken staan. We verwachten van de eigenaren dat zij periodiek onderhoud plegen aan de kering door te maaien en waar nodig kale plekken in te zaaien.

Dit normale onderhoud is niet vrijblijvend. Het staat voorgeschreven in de Waterschapsverordening waterschap Noorderzijlvest 2023. In de Waterschapsverordening staan regels voor de bescherming van dijken en kades, watergangen en bijhorende gemalen, stuwen en inlaten. Ook beschrijft de Waterschapsverordening dat eigenaren niet zonder toestemming van het waterschap ander vee dan schapen op een kering mogen laten weiden.

Wilt u weten of u eigenaar bent van een regionale kering of kade? Dan kunt u dit nagaan op de digitale legger. De digitale legger is een verzameling kaarten waarop voor elke watergang, kade en kering is vastgelegd wie onderhoudsplichtig is: het waterschap of bijvoorbeeld een agrariër. Zie ook: www.noorderzijlvest.nl/legger.

Jaarlijkse kadeschouw

Vanaf maart worden de keringen geïnspecteerd. We controleren of particulieren, agrariërs en landschapsbeheerders de keringen en kades goed onderhouden en op een goede manier beweiden. Dit doen we met periodieke inspecties en de jaarlijkse inspectie. Als een dijk of kade niet goed is onderhouden of niet juist beweid wordt, spreken we de eigenaar hierop aan. De eigenaar krijgt de kans dit te herstellen. We spreken dan ook een tweede controle af.

HEEFT U VRAGEN OF OPMERKINGEN OVER HET BEHEER EN ONDERHOUD VAN UW REGIONALE KERING?

Dan kunt u contact opnemen met Joost Bulthuis, keringbeheerder bij Waterschap Noorderzijlvest. Telefonisch te bereiken tijdens kantooruren: 050 368 9831 of via mail: j.bulthuis@noorderzijlvest.nl

MEER CONTROLE OP VASTE MESTOPSLAGEN

Opslaan van vaste mest kan leiden tot afstromend mestvocht, of hemelwater verontreinigd met mestvocht. Dit kan weer leiden tot problemen voor de waterkwaliteit. Waterschap Noorderzijlvest constateert dat er veel tijdelijke mestopslagen zijn die niet voldoen aan de regels. Om die reden gaan we meer controles uitvoeren. Wat zijn de regels voor het opslaan van vaste mest, champost, dikke fractie en gedroogde pluimveemest?

Opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie
Slaat u op uw perceel vaste mest, champost of dikke fractie op? Zorg er dan voor dat de vloeistoffen die vrijkomen worden opgevangen. De opslag moet plaatsvinden op een aaneengesloten of vloeistofkerende bodemvoorziening. Dit voorkomt dat vloeistoffen in de bodem en in het grondwater kunnen komen.

Dit kan door een directe afvoer van de vloeistoffen naar een mestkelder of met een opvangvoorziening. Een verdiepte of aflopende opslag is ook toegestaan. Als u daarmee maar voldoende vloeistof kunt opvangen. Een verdiepte of aflopende opslag moet bovendien vloeistofdicht zijn.

Opslaan korter dan een half jaar

Als de vaste mest, champost of dikke fractie korter dan een half jaar op één plek ligt, mag de opslag ook op een absorberende laag plaatsvinden. Hierin kunnen vrijgekomen vloeistoffen worden opgevangen. Deze laag moet voldoende dik zijn. Het is bovendien belangrijk dat de opslag tegen inregenen is beschermd. Dit kan met een zeil of overkapping.

Voor een absorberende laag kunt u materialen als turf, koolzaad-, tarwe- of gerstestro gebruiken. Bij het verwijderen van de opslag moet ook de absorberende laag worden verwijderd. Wordt daarna opnieuw vaste mest, champost of dikke fractie opgeslagen, dan moet hieronder een nieuwe absorberende laag worden geplaatst.

Pluimveemest

Voor gedroogde pluimveemest gelden iets afwijkende regels. Dit komt doordat deze mest al gedroogd is. Gedroogde pluimveemest dient te worden opgeslagen in een gebouw met een aaneengesloten bodemvoorziening en voldoende ventilatie. Ventilatie voorkomt condensvorming en broei van de mest. Broei veroorzaakt extra emissies van ammoniak.

Het gebouw hoeft niet geheel gesloten te zijn. Van belang is dat de pluimveemest beschermd is tegen weersinvloeden, zoals regen. Ook dit voorkomt extra emissies van ammoniak. Als de mest tenminste elke twee weken wordt afgevoerd, mag deze ook worden opgeslagen in een afgedekte container.

Opslaan van pluimveemest korter dan een half jaar

Als de gedroogde pluimveemest korter dan een half jaar op één plek ligt, is opslag toegestaan mits dat gebeurt op een absorberende laag van voldoende dikte. Voor deze absorberende laag gelden dezelfde voorwaarden als bij korte opslag van vaste mest, champost of dikke mest. Ook bij pluimveemest moet de absorberende laag worden verwijderd en vernieuwd bij een nieuwe opslag. Bescherm de mest tegen inregenen met bijvoorbeeld een zeil of overkapping.

Een ongewenste situatie, waarbij vloeistoffen uit de vaste mest afspoelen naar grond- en oppervlaktewater.

GEBIEDSGERICHT TOEZICHTHOUDEN KRIJGT VERVOLG

In 2023 is Waterschap Noorderzijlvest gestart met de pilot gebiedsgericht toezichthouden nutriënten. Met behulp van ons Water Analyse Managementsysteem (hierna WAM) constateerden we dat er in een bepaald gebied een verhoging van fosfaat aanwezig was. Daarop is het gebied in kaart gebracht en is gekeken naar factoren die van invloed zouden kunnen zijn op de verhoging van fosfaat. Zo is er niet alleen gekeken naar de invloed van de agrarische sector, maar zijn ook bedrijven, IBA en particulieren meegenomen. De pilot was een succes en daarom gaan we door met het monitoren van de waterkwaliteit en het gebiedsgericht toezichthouden.

Gebiedsgericht toezichthouden gewasbeschermingsmiddelen 2024

Dit voorjaar starten we met het project gebiedsgericht toezichthouden gewasbeschermingsmiddelen. Uit ons WAM is gebleken dat we in een gebied in het noorden van ons werkgebied een te hoog gehalte hebben aan gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater.

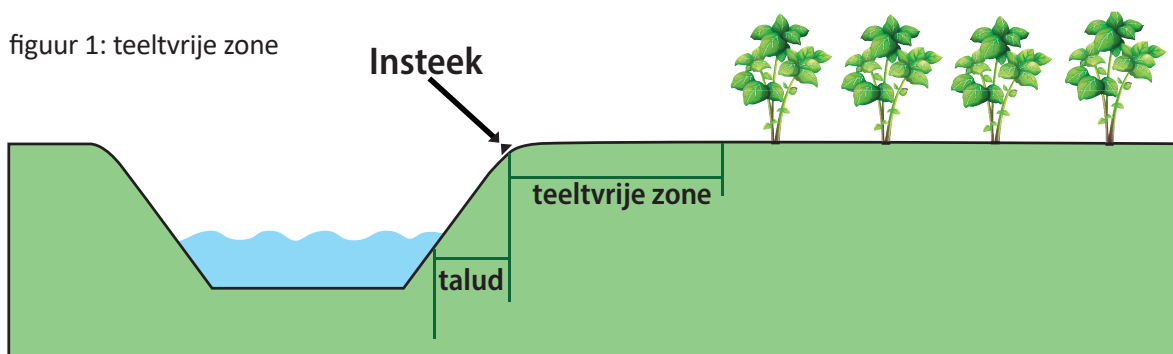
U kunt de waterkwaliteit helpen verbeteren door ervoor te zorgen dat u gewasbeschermingsmiddelen op de juiste manier gebruikt. Bijvoorbeeld door te voorkomen dat (resten) van gewasbeschermingsmiddelen van uw perceel afspoelen. Maar ook drift (druppelverwaaiing) en het onzorgvuldig reinigen van machines die in aanraking zijn geweest met gewasbeschermingsmiddelen kunnen zorgen voor verontreiniging van het oppervlaktewater.

Toezicht teeltvrijezones

Om het water en de slootkanten te beschermen, geldt langs de watergangen en beken een teeltvrije zone van minimaal 50 cm breed. Dit is een strook waar, behalve gras, geen gewas mag worden verbouwd. Ook mogen op deze strook geen mest en of gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast. We controleren als waterschap in het veld of de regels over de teelt-, spuit-, en mestvrije zone worden nageleefd. Uiteraard horen de sloottaluds daarbij: die mogen nooit worden bespoten (zie figuur 1).

Een teeltvrije zone is van toepassing op alle watergangen en beken waarin tussen 1 april en 1 oktober onder normale omstandigheden water staat. Hoe breed de zone moet zijn is, is afhankelijk van het gewas dat wordt verbouwd. In het schema hiernaast leest u er meer over.

figuur 1: teeltvrije zone

TEELTVRIJE ZONE EN RANDVOORWAARDEN SPUITTECHNIEK PER SOORT GEWAS

Soort gewas	Teeltvrije zone in cm	Randvoorwaarden spuittechniek
Aardappelen, uien, bloembollen en bloemknollen, aardbeien, asperges, prei, schorseneren, sla, wortelen en vaste planten	150 of meer	Gebruik spuittechniek met minimaal 75% driftreductie
Aardappelen, uien, bloembollen en bloemknollen, aardbeien, asperges, prei, schorseneren, sla, wortelen en vaste planten	100 of meer	Gebruik spuittechniek met minimaal 90% driftreductie
Boomkwekerijgewassen	150 of meer	Neerwaarts bespuiten; gebruik spuittechniek met minimaal 75% driftreductie
Boomkwekerijgewassen	100 of meer	Neerwaarts bespuiten; gebruik van een techniek met een driftreductie van minimaal 90%
Boomkwekerijgewassen	500 of meer	Op- en zijwaarts bespuiten; gebruik spuittechniek met minimaal 75% driftreductie
Pit- en steenvruchten	450 of meer	Gebruik spuittechniek met minimaal 75% driftreductie
Pit- en steenvruchten	300 of meer	Gebruik spuittechniek met minimaal 90% driftreductie of gebruik van een biologische productiemethode
Overige gewassen	50 of meer	Gebruik spuittechniek met minimaal 75% driftreductie

ECOLOGISCH SLOOTSCHONEN

Lang was het gebruikelijk om sloten helemaal schoon te maken. Dat lijkt netjes en het water kan er goed door. Inmiddels kijken we daar veel genuanceerder naar. Als een sloot breed genoeg is en er hoeft niet heel veel water doorheen dan kan een deel van de begroeiing blijven staan. Dat is beter voor de biodiversiteit en het scheelt bovendien werk.

In onze eigen sloten proberen we, waar dat kan, altijd 50% van het droge talud te laten staan en 25 % van de waterbodem. Komt u een van onze sloten tegen en verbaast u zich over de begroeiing na het maaien: dit is dus een doelbewuste keuze.

Ook in uw eigen sloten kunt u deze vorm van ecologisch slootschonen toepassen. Let er wel op dat schouwsloten smaller dan 2 meter volledig moeten worden schoongemaakt. Voor bredere sloten óf sloten waar geen schouw op zit, kunt u het onderhoud voortaan doen zoals in onderstaand plaatje. U bevordert daarmee de ecologische waarde van de sloot.

Binnenkort organiseren Waterschap Noorderzijlvest en de BoerenNatuur-verenigingen een informatiebijeenkomst over ecologisch slootschonen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Isabel Weinbeck van BoerenNatuur Midden Groningen. Email: isabel@boeren Natuurmg.nl

WEET U NIET ZEKER OF UW SLOOT EEN SCHOUWSLOOT IS?
Controleer het op de schouwkaart:
<https://geo.noorderzijlvest.nl/Geoweb/index.html?viewer=Schouwkaart.Schouwkaart>

PROFIEL E1

PROFIEL E1

- 1e jaar
september-oktober maaien:
- talud 1 zijde
 - 75% waterbodem

*Een ecologisch beheerde sloot
waarbij 50% van het droge talud en 25% van het natte talud blijft staan.*

BOERDERIJ & WATER DIGITAAL

BOERDERIJ & WATER DIGITAAL ONTVANGEN?

Stuur een e-mail naar agrariers@noorderzijlvest.nl
Vermeld uw naam en postadres, dan halen wij
u van de adreslijst voor de papieren editie.

U KUNT OOK VOLGEN OP
FACEBOOK.COM/NOORDERZIJLVEST
X.COM/NOORDERZIJLVEST

Colofon

Waterschap Noorderzijlvest
Postbus 18
9700 AA Groningen

T: +31 (0)50 304 89 11
E: info@noorderzijlvest.nl
W: www.noorderzijlvest.nl

redactie en opmaak: Noorderzijlvest
fotografie: Noorderzijlvest
Volg ons op twitter via @Noorderzijlvest

nummer 24
voorjaar 2024
oplage: 2.000

Hoewel deze nieuwsbrief met de grootst mogelijke
zorg is samengesteld, kunt u er geen rechten aan
ontlenen.